

Neurologiset haasteet työelämän taitekohdissa

Erikoissuunnittelija, VTM Marju Teinikivi
Neuroliiton työllisyyspalvelut

NEUROLIITTO RY

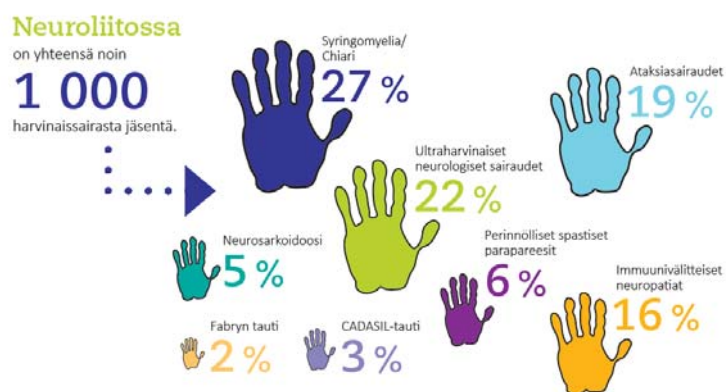
Perustettu 1971

Vuoden 2014 loppuun asti Suomen MS-liitto ry

MS-tauti

- Keskushermoston sairaus
- Oireet ja eteneminen ovat erilaisia eri ihmisillä
 - Uupumus, näköhäiriöt, lihasheikkous käsissä ja jaloissa, tuntoaistin oireet, virtsarakon tyhjenemisen häiriöt, tasapainon heikkeneminen, kipu, muisti- ja keskittymisvaikeudet
 - aaltoileva muoto yleisin
- Suomessa noin 9000 sairastavaa

Harvinaiset

-
- MS-tauti ja monet harvinaisista neurologisista sairauksista ilmenevät tavallisesti 20–40-vuotiaana
 - Näihin sairauksiin ei ole parantavaa hoitoa
 - MS-taudin kulkuun vaikuttavat lääkkeet tulivat Suomessa markkinoille 1990-luvun puolivälissä
 - Lääkitys, kuntoutus, liikunta ja vertaistuki parantavat useimpien elämänlaatua
-

Työllisyyden edistäminen Neuroliitossa

-
- Mukana perustamassa Vatesia 1993
 - Joustava työura 1996-1998
 - MESSAGE-projekti 1998-2000
 - Työllisyystoimikunta perustettiin 1998
 - Toiminnalle RAY:n/ STEA:n kohdennettu avustus 1999 lähtien
 - Tavoitteena edistää työllistymis- ja työnsaantimahdollisuuksia sekä ehkäistä liian varhaista eläköitymistä
-

Haasteita työelämässä

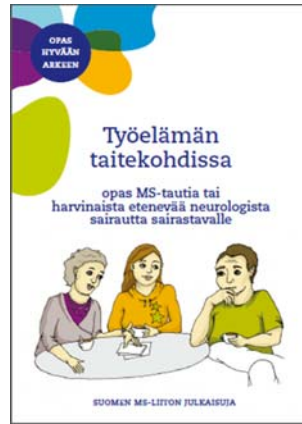
- MS-uupumus
 - opiskelujen loppuun saattaminen
 - osa-aikatyön tarve vastavalmistuneena
- Sairaudesta kertominen
- Sairauslomat
- Työhönpaluu pahenemisvaiheiden jälkeen
- Yksilöllisyys - ei valmiita malleja
- Työkyvyn arvioiminen haastavaa
- Näkymättömät oireet
 - Kognitiivisen ergonomian huomioiminen

MITEN TYÖLLISYYTTÄ ON EDISTETTY?

- Yksi työntekijä
- Matalan kynnyksen ohjaus ja neuvonta
- Henkilökohtainen tuki neuvotteluissa
- Erilaiset luennot ja seminaarit
- Työkykyä tukevan kuntoutuksen kehittäminen yhdessä Neuroliiton avokuntoutuksen kanssa
- Tutkimusyhteistyö
- Projektityhteistyö
- Työelämään liittyvän vertaistuen mahdollistaminen
- Neuroneuvomo-hanke

Oppaita

Tutkimuksia

MS-tautia sairastavat työelämässä

2007

- 45 % eläkkeellä
- 34 % kokoaikatyössä
- 3 % työtön
- 2 % tkv-eläke + töissä
- 2 % opiskelija
- 6 % osa-aikatyössä

2016

- 32 % eläkkeellä
- 38 % kokoaikatyössä
- 5 % työtön
- 6 % tkv-eläke + töissä
- 6 % opiskelija
- 8 % osa-aikatyössä

Katse tulevaan

- Diagnoosi yhä nuorempana
- Lääkitysten kehittyminen
 - 2010-luvulla useita tehokkaita lääkkeitä
 - Eläkeviive kasvaa
 - Fyysinen toimintakyky säilyy pidempään
 - Kognitiohaasteet lisääntyvät
- Tiedottamisen helpottuminen sosiaalisen median kautta
 - Vertaistukea
 - Rohkaisevia esimerkkejä
 - Ennakkoluulot vähenevät

